

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ МУЗИКИ ТА ВОКАЛЬНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

_____ 2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

Галузь знань – 0202 «Мистецтво»

Спеціальність – 8.02020401 «Музичне мистецтво»

Освітній рівень – другий (магістерський)

Інститут мистецтв

2015 – 2016 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» спеціальності 8.02020401 «Музичне мистецтво» другого (магістерського) освітнього рівня.

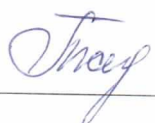
Розробник:

Куришев Євген Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв

Протокол від «02» вересня 2015 року № 1

Завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності

(підпис)

Т.М. Пляченко

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	6
I. Опис предмету навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Програма навчальної дисципліни	8
<i>Змістовий модуль 3. Концертний виступ у системі виконавської практики студента-магістранта</i>	9
IV. Навчально-методична карта дисципліни	9
V. Система поточного та підсумкового контролю	10
VI. Методи навчання	12
VII. Методичне забезпечення курсу	13
VIII. Екзаменаційні вимоги	13
IX. Рекомендована література (<i>основна, додаткова</i>)	14
Орієнтовний репертуар	15
Нотний матеріал	18

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Однією з профілюючих дисциплін для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» є навчальний курс «Основний музичний інструмент». Концепція програми спирається на свідоме поєднання основних постулатів історії та теорії загальної та музичної педагогіки; доцільність практичного використання шедеврів світового музичного мистецтва різних епох, творів видатних композиторів-класиків та сучасних авторів; на яскраві зразки української фортепіанної музики; використання традицій фортепіанної школи та новітніх індивідуально-особистісних педагогічних технологій, манер виконавської техніки.

Мета навчального курсу «Основний музичний інструмент» – забезпечити достатній рівень володіння музичним інструментом у навчальній і музично-педагогічній діяльності.

Завдання курсу полягають в тому, щоб сформувати у студентів *уміння*:

- відбирати високохудожні зразки фортепіанної літератури для вивчення;
- обґрунтовувати музично-естетичну та виховну цінність обраного музичного репертуару;
- художньо переконливо та адекватно відтворювати образно-емоційний зміст виконуваних творів, добирати доцільні засоби музичної виразності, спираючись на власний музично слуховий контроль;
- використовувати та вдосконалювати навички ансамблевої гри;
- самостійно опрацьовувати фортепіанні твори (читати нотний текст з листа, ескізно охоплювати музичні твори та практично відтворювати їх на фортепіано).

Прогресивний розвиток виконавської майстерності студента забезпечується завдяки дотриманню *принципів* загальної та музичної педагогіки:

- свідомого самовдосконалення;
- індивідуального підходу;
- наступності навчання;
- поступового ускладнення навчального матеріалу;
- використання засобів наочності;
- опори на музично-слуховий контроль;
- розширення досвіду виконавської просвітницької діяльності.

Структура курсу містить чотири компоненти:

- а) теоретичний, який реалізується в ході індивідуальних занять з кожним студентом залежно від його здібностей та до вузівської музичної підготовки;
- б) методичний, що відповідає специфіці навчання гри на фортепіано;
- в) практичний, який здійснюється в ході індивідуальних аудиторних занять, процесі вивчення музичних творів і їх художнього виконання;
- г) самостійна робота студентів, яка реалізується в конкретних завданнях для самостійного опанування в поза аудиторних індивідуальних заняттях.

Вивчення дисципліни «Основний музичний інструмент» сприяє формуванню у студентів таких фахових та загальних **компетентностей**:

– *інструментально-педагогічна* (здатність застосовувати інструментально-виконавські уміння у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності; знання інструментально-педагогічного репертуару та володіння методами роботи над творами різної форми, жанру, стилю; здатність до ансамблевої гри; володіння методами навчання гри на музичному інструменті та методикою викладання музичного інструмента у вищій школі);

– *художньо-естетична* (сформованість системи художньо-естетичних, мистецтвознавчих та культурологічних знань; здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів і форм, уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження і позиції);

– *інформаційна* (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел, необхідної для викладання музичного інструменту у вищій школі; здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності);

– *самоосвітня* (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у музично-педагогічній діяльності; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху).

Процес інструментального навчання студентів проходить у формі індивідуальних занять, яка базується на принципі інтегративного засвоєння знань та формування відповідних умінь, що сприяє послідовному, розгорнутому у часі процесу професійного становлення студента як піаніста, розвитку його музичних, виконавських та просвітницьких здібностей в їх взаємодії. Індивідуальний навчальний план-програма студента з фортепіано на кожний семестр має бути спланований таким чином, щоб забезпечувати безперервний навчальний процес, опанування основних музичних форм та жанрів творів, до складу яких за академічними вимогами входять технічні п'єси, твори великої форми, поліфонія, різнохарактерні малі та концертні форми.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основний музичний інструмент»

Курс	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних ECTS 2	Шифр та назва галузі знань: 0202 – «Мистецтво».	Обов'язкова Рік підготовки <i>II</i>
Кількість змістових модулів 1	Шифр та назва спеціальності: 8.02020401 – «Музичне мистецтво».	Семестри <i>III</i>
Загальна кількість годин усього – 216 (на II курсі – 72)	Освітній рівень: другий (магістерський)	Аудиторні години <i>34 год.</i> Практичні заняття <i>34 год.</i>
Кількість годин на тиждень 2		Семестровий контроль <i>36 годин</i> Модульний контроль <i>2 год.</i> Форма підсумкового контролю: <i>екзамен (III семестр)</i>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основний музичний інструмент»

II курс

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторні заняття	Практичні заняття	Семестровий контроль	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Змістовий модуль 3							
Концертний виступ у системі виконавської практики студента-магістранта							
3.1	Етапи підготовки піаніста до концертного виступу	17	17	17			
3.2	Концертний виступ та його педагогічний і концептуально-виконавський аналіз	17	17	17			
	Модульне контрольне прослуховування	2					2
	Семестровий контроль	36			36		
	Разом за II курс	72	34	34	36		2
	Разом за навчальним планом (I – II курси):	216	91	91	72		8

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

II курс

Змістовий модуль 3

Концертний виступ у системі виконавської практики студента-магістранта

3.1. Етапи підготовки піаніста до концертного виступу (17 годин)

Підготовка концертної програми до виконавського втілення в умовах публічного концертного виступу. Психологічна підготовка до виступу та якість виконавського відтворення програми на репетиційному занятті. Ролеві ігри, проблемні ситуації та моделювання умов публічного виступу в класі та у концертному залі. Коефіцієнт реалізації виконавських можливостей та його застосування у процесі підготовки до концертного виступу. Звукозапис у ході виконавської підготовки до концертної діяльності. Формування артистизму у перед концертний період (на репетиційних заняттях).

Основні поняття теми: психологічна підготовка до виступу; репетиційне заняття; коефіцієнт реалізації виконавських можливостей.

Основна література: 1.1, 1.2, 1.5, 1.6, 1.8, 1.10.

Додаткова література: 2.1, 2.3, 2.8.

3.2. Концертний виступ та його педагогічний і концептуально-виконавський аналіз (17 годин)

Виконавська діяльність педагога-піаніста. Основні форми концертно-виконавської діяльності майбутнього викладача класу фортепіано. Поєднання концертно-виконавської та музично-просвітницької діяльності. Підготовка до виступу у лекції-концерті, музичній бесіді, концерті з педагогічними анотаціями, концерті філармонічного типу, академічному концерті. Академічний виступ (виконання 4 творів). Педагогічний та виконавський аналіз академічного концертного виступу.

Основні поняття теми: форми виконавської діяльності; академічний виступ; педагогічний та виконавський аналіз.

Основна література: 1.1, 1.3, 1.5, 1.7, 1.8.

Додаткова література: 2.1, 2.3, 2.8.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Основний музичний інструмент»

ОР – другий (магістерський)

Усього годин за I – II курси: 216, практичних – 91 год., самостійна робота – 45 год.,
модульний контроль – 8 год.

Курси	II	
Модулі	Змістовий модуль 3	
Назва модуля	Концертний виступ у системі виконавської практики студента-магістранта	
Кількість балів за модуль	382 бали	
Теми занять та кількість балів	Етапи підготовки піаніста до концертного виступу (0,5 балів – відвідування, 10 – за роботу під час заняття, разом – 178,5 бали)	Концертний виступ та його педагогічний і концептуально-виконавський аналіз (0,5 балів – відвідування, 10 – за роботу під час заняття, разом – 178,5 бали)
Самостійна робота та кількість балів		
Види поточного контролю та кількість балів	Модульне контрольне прослуховування 3 (25 балів)	
Підсумковий рейтинговий бал	382 бали за період роботи до екзамену без урахування коефіцієнта (коефіцієнт: 382 : 60 = 6,36)	
Підсумковий контроль	Екзамен – 40 балів	

V. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення магістрантів з дисципліни «Основний музичний інструмент» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладена обов'язковість модульного контролю, накопичувальна система оцінювання рівня знань, умінь і навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю.

Максимальний рейтинговий показник – 100 балів.

Максимальна кількість підсумкових балів за період роботи до екзамену у III семестрах становить:

- **382 бали**, що прирівнюється до **60 балів** з урахуванням коефіцієнта **(6, 36)**.
- **40 балів** – за складання екзамену без урахування коефіцієнта.

II курс

№	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1	Відвідування практичних занять	0,5 б.	34	17 б.
2	Робота на практичних заняттях	10 б.	34	340 б.
3	Модульні контрольні прослуховування	25 б.	1	25 б.
4	Самостійна робота			
	Усього за період роботи до екзамену (без урахування коефіцієнта). Коефіцієнт – 6,36			382 бали
5	Екзамен			40 балів

Порядок переведення рейтингових показників успішності в європейську шкалу ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
1	2	3	4
90-100	Відмінно	A	Відмінно (стилістично вірне виконання, без порушень авторського тексту)
82-89	Добре	B	Дуже добре (стилістично вірне виконання з незначними порушеннями авторського тексту)
75-81	Добре	C	Добре (незначні стилістичні похибки з деякими порушеннями авторського тексту)
69-74	Задовільно	D	Задовільно (технічно недосконале, ненадійне виконання всіх творів програми)
60-68	Задовільно	E	Достатньо (цілісне виконання всієї програми з допущенням текстових, інтонаційних, темпових та інших недоліків)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (відсутність цілісного виконання 25 % програми)
1-34	Незадовільно	F	Незадовільно (відсутність цілісного виконання 50 % програми)

**Розподіл балів за темами змістових модулів,
що присвоюються студентові упродовж вивчення навчального курсу
«Основний музичний інструмент»**

II КУРС

III СЕМЕСТР		МКР
Змістовий модуль 3 (практичні заняття + самостійна робота)		
Тема 3.1	Тема 3.2	
178,5	178,5	25
382		

Усього за період роботи до екзамену – 382 бали (без урахування коефіцієнта). Коефіцієнт – 6,36. Екзамен – 40 балів

VI. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- за джерелом інформації: словесні (пояснення, розповідь, бесіда), наочні (практично-виконавський показ, спостереження);
- за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;
- за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;
- за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна репетиційна робота студентів з нотним матеріалом.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- методи стимулювання інтересу до навчання: виконавський показ викладача, створення ситуації зацікавленості, заохочення до концертної діяльності.

VII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Навчальні посібники (нотна література, касети, компакт-диски, відеозаписи).
2. Робоча навчальна програма «Основний музичний інструмент - фортепіано».
3. Електронні підручники.
4. Методична та науково-педагогічна література з проблем фортепіанної підготовки, Інтернет-ресурси.
5. Репертуарні збірки фортепіанної музики: сонати, поліфонічні твори, концертні п'єси, фортепіанні мініатюри.

VIII. ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

Програма екзамену складається з творів, різних за змістом, стилем, фактурою і формою, які повинні максимально відображати рівень виконавських навичок і умінь студента, а також рівень його загальної музичної культури.

Програма екзамену повинна включати:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми (соната, варіації, рондо, концерт для фортепіано з оркестром);
- концертну віртуозну п'єсу (балада, ноктюрн, скерцо та ін.);
- твір шкільного репертуару (фортепіанні мініатюри).

Програмні твори мають продемонструвати різні аспекти підготовки майбутнього вчителя музики, музичного керівника.

Зразки програм екзамену з основного музичного інструменту

1. Й.-С. Бах. Прелюдія та fuga №6, d-moll, «Добре темперований клавір», ч.1.
 2. Л.Бетховен. Соната №27, e-moll.
 3. Ф. Шопен. Ноктюрн №5, Fis-Dur.
 4. М. Лисенко. Полонез №1.
-
1. Й.-С. Бах. Партита №6, e-moll (окремі частини).
 2. Ф. Шуберт. Соната A-Dur.
 3. О. Скрейбін. Прелюд es-moll.
 4. М. Степаненко. «Дитячий альбом» (Весняночка, Український танець).

ІХ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

- 1.1. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано. – М.: Музыка, 1978. – 287 с.
- 1.2. Арчажникова Л. Г. Профессия – учитель музыки. – М.: Музыка, 1994. – 111 с.
- 1.3. Баренбойм Л. А. Путь к музыцированию. – 2-е изд. – Л.: Сов. композитор, 1973. – 270 с.
- 1.4. Ветлугина Н. А. Музыкальное развитие ребенка. – М.: Просвещение, 1968. – 243 с.
- 1.5. Выготский Л. С. Психология искусства. – М.: Искусство, 1963. – 576 с.
- 1.6. Кабалевський Д. Б. Про трьох китів та про інші цікаві речі. – К.: Муз. Україна, 1973. – 190 с.
- 1.7. Кабалевський Д. Б. Як розповідати дітям про музику. – К.: Муз. Україна, 1982. – 320 с.
- 1.8. Курышев Е. В. Исполнительская практика как форма профессиональной подготовки учителя музыки. – К.: КГПИ, 1989. – 75 с.
- 1.9. Максимов О. Б. Виховання піаністів за методикою В. Барвінського. – Донецьк: Вид. ДДК, 2007. – 127 с.
- 1.10. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. – К.: Освіта України, 2008. – 274 с.

Додаткова література

- 2.1. Гат Й. Техника фортепианной игры / Йожеф Гат. – М. – Будапешт, 1967. – 244 с.
- 2.2. Маккиннон Л. Игра наизусть / Л. Маккиннон. – Л.: Музыка, 1967. – 143 с.
- 2.3. Мартинсен К. А. Индивидуальная фортепианная техника (на основе звукотворческой воли) \ Карл Адольф Мартинсен; [пер. с нем. В. Л. Михелис]; ред. Г. М. Когана. – М.: Музыка. 1966. – 217 с.
- 2.4. Мартинсен К. А. Методика индивидуального преподавания игры на фортепиано / Карл Адольф Мартинсен; [пер. с нем. В. Л. Михелис]; ред. Л. И. Ройзмана. – М.: Музыка, 1977. – 127 с.
- 2.5. Рейковский Я. Экспериментальная психология эмоций / Я. Рейковский; [пер. с польск., вступ. ст. В.Н. Вилюнаса]. – М.: Прогресс, 1979. – 391 с.
- 2.6. Савшинский С. И. Пианист и его работа / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 185 с.
- 2.7. Савшинский С. И. Работа пианиста над музыкальным произведением / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 187 с.
- 2.8. Савшинский С. И. Работа пианиста над техникой / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 106 с.

2.9. Савшинский С. И. Режим и гигиена работы пианиста / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Сов. Композитор, 1963. – 119 с.

2.10. Юник Т. І. Вдосконалення методики запам'ятовування музичного тексту як засіб розвитку виконавської майстерності студентів – піаністів (на матеріалі педвузів): дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Юник Тетяна Іванівна. – К.: 1996. – 238 с.

2.11. Юник Д. Г. Виконавська надійність музикантів: зміст, структура і методика формування : монографія / Дмитро Григорович Юник. – К.: ДАКККіМ, 2009. – 340 с.

Орієнтовний репертуар

Поліфонія

Бах І.	Прелюдії і фуги. Французські сюїти. Англійські сюїти. Партіти.
Гендель Г.	Чаконна Фа-мажор. Прелюдія Соль-мажор.
Глінка М. мажор.	Фуга Ля-мінор. Фуга До-
Кабалевський Д.	Прелюдії та фуги.
Регер М.	Фугетта тв.17.
Скорик М. мажор,	Прелюдії та фуги Соль-
Хіндеміт П.	Мі-мінор, Ля-мажор.
Шостакович Д.	Фуга Фа-мажор. Прелюдії та фуги Ре-мажор, До-мажор, Ля-мажор.
Шумейко В. мажор.	Прелюдія та фуга Соль-
Щедрін Р.	Прелюдія та фуга Ля-мінор.

Велика форма

Бетховен Л.	Сонати (за вибором). Рондо До-мажор. Концерти для фортепіано з оркестром.
Гайдн Й.	Сонати (за вибором).
Гендель Г.	Соната-фантазія До-мажор.
Глінка М.	Варіації на тему романсу Аляб`єва «Соловейко»,
Гріг Е.	Соната Мі-мінор.
Кабалевський Д.	Соната №3.

Моцарт В.

Прокоф'єв С.
мажор.

Скарлатті Д.
Степаненко М.
Шуберт Ф.
мажор.
Хачатурян А.

Аренський А.
Бабаджян А.
Бетховен Л.
Гершвін Дж.
Глінка М.
Дремлюга М.
Лисенко М.
Ліст Ф.

Мендельсон Ф.
Прокоф'єв С.

Равель М.
Рахманінов С.
вибором).

вибором).
Сен-Санс К.
Степовий М.
Чайковський П.
Шопен Ф.

Шостакович Д.
Штогаренко А.
вибором).
Шуберт Ф.
Шуман Р.

Щедрін Р.
Якушенко І.
вибором)

Сонати (за вибором),
Концерти для фортепіано з
оркестром.

Пасторальна сонатина До-

Сонати (за вибором).
Соната-балада Мі-мажор.
Сонати Ля-мінор, Ля-

Сонатіна До-мажор.

П'єси

Арабеска. Незабудка.
Елегія Соль-мінор.
Контрданси. Екосези.
Прелюдії (за вибором).
Баркарола.
Прелюд Фа-дієз мажор.
Експромт.
Втіха №4,5.
Ноктюрни Мі-мажор,
Ля-мажор.
Забутий вальс. Експромт.
Пісні без слів (за вибором).
Миттєвості тв. 22.
Сарказми тв. 17.
Павана.
Елегія. Прелюдії (за

Етюд-картини (за

Карнавал тварин.
Маленька поема. Прелюд.
Пори року (за вибором).
Ноктюрни. Вальси.
Полонези (за вибором).
Прелюдії (за вибором).
Етюд-картини (за

Музичні моменти.
Фантастичні п'єси.
Новелета Фа-мажор.
Тройка.
Джазовий альбом (за

Нотний матеріал

1. Барвінський В. Сонати. – К., 1990. – 64 с.
2. Барвінський В. Твори для фортепіано. Упорядник С. С. Павлишин. – К., 1988. – 158с.
3. Бах Й. С. Добре темперований клавір. 48 прелюдій та фуг. Том I. Редакція Б. Муджеліні. – К., 1973. – 125 с. Т. II – К., 1994. – 134 с.
4. Бах Й. С. Двоголосні інтенції. – К., 2004. – 31 с.
5. Бах Й. С. Маленькі прелюдії та фуги. – К., 1993. – 48 с.
6. Бетховен Л. Вибрані фортепіанні твори. – К., 1975. – 68 с.
7. Бетховен Л. П'єси для фортепіано. – К., 1993. – 79 с.
8. Бетховен Л. 32 сонати для фортепіано. Т.І. – Москва, 1989. – 303 с. Т. II. – 1991. – 344 с.
9. Бортнянський Д. Сонати. – Ленинград, 1989. – 27 с.
10. Виборні етюди російських композиторів. – К., 1987. – 134 с.
11. Гаврилин В. П'єси. Для фортепиано. Т.І. – Москва, 1996. – 44 с.
12. Гайдн Й. Сонати для фортепиано. – Москва, 2008. – 164 с.
13. Гедике А. Двенадцать мелодических этюдов. – Москва, 1999. – 45 с.
14. Глінка М. П'єси. – Ростов – на – Дону, 1998. – 72 с.
15. Гречанинов А. Детский альбом. Бусинки. – Москва, 1988. – 31 с.
16. Григ Э. Лирические пьесы. – Москва, 2006. – 202 с.
17. Гріг Е. Поетичні картинки для фортепіано. – К., 1967. – 18 с.
18. Кабалевський Д. Фортепианная музыка для детей и юношества. – Москва, 1974. – 28 с.
19. Клементі М. Сонатини. – К., 1993. – 23 с.
20. Косенко В. 24 дитячі п'єси для фортепіано. Редакція М. Б. Степаненка. – К., 1994. – 62 с.
21. Левченко Л. Музичне джерельце. Збірка музичних творів. Випуски 1,2,3,4. – Харків, 2004 р.
22. Лешгорн А. Этюды, соч. 65. – Москва, 2005. – 31 с.
23. Мошковский М. 15 Virtuozных этюдов, соч. 72. – Москва, 1994. – 23с.
24. Моцарт В. Избранные сонаты. Редакция К. Мартинсена, В. Вайсмана. – Ростов – на – Дону 1998. – 133 с.
25. Моцарт В. Три сонати для фортепіано. – К., 1993. – 32 с.
26. Популярні твори для фортепіано. Вип. 3. Укладач Б.Р. Верещагін. – К., 1977. – 39 с.
27. П'єси та ансамблі для фортепіано. Упорядник Ю.В. Доля. – К., 2005. – 31 с.

28. Сонатини для фортепіано. Для середніх класів ДМШ. Упорядкування Ю.В. Долі. – К., 2008. – 29 с.
29. Українська фортепіанна музика. Педагогічний репертуар для дітей та юнацтва. Навчальний посібник. Упорядники О.С. Завадська, О.С. Казачук. – К., 2006. – 162 с.
30. Фортепіано 5 клас. Перша частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 111 с.
31. Фортепіано 5 клас. Друга частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 103 с.
32. Фортепіано 6 клас. Перша частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1988. – 103 с.
33. Фортепіано 6 клас. Друга частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1988. – 95 с.
34. Фортепіано 7 клас. Перша частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 119 с.
35. Фортепіано 7 клас. Друга частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1982. – 112 с.
36. Чайковський П. Дитячий альбом, тв. 39. – К., 1995. – 40 с.
37. Чайковский П. Времена года. – Москва. 1998. – 56 с.
38. Шопен Ф. Сім прелюдій. Для фортепіано. – К., 2003. – 8 с.
39. Шуман Р. Альбом для юнацтва. Редакція О.Б. Гольденвейзера. – К., 1993. – 36 с.
40. Щуровський Ю.С. Вибрані твори для фортепіано. – К., 1987. – 79 с.
41. Щуровський Ю.С. Калейдоскоп. Дитячі п'єси для фортепіано. – К., 1982. – 39 с.